

*Marcin Zieliński, główny ekonomista FOR
Warszawa, dnia 17 września 2023 r.*

Komentarz FOR 3/2023: Prawo i Sprawiedliwość zapowiada kolejne nacjonalizacje

W 1946 roku komunistyczna propaganda przekonywała Polaków, że trzeba opowiedzieć się w referendum za „unarodowieniem przemysłu”. W lustrzanym pytaniu z 2023 roku propaganda Prawa i Sprawiedliwości namawia do przeciwstawienia się „wyprzedazy majątku państwowego”. Na tym jednak podobieństwa się nie kończą. W opublikowanym niedawno programie wyborczym PiS wprost nawiązuje do pytania ze sfalszowanego 77 lat temu referendum i zapowiada, że doprowadzi do „unarodowienia przemysłu przetwórczego w rolnictwie”.

Politycy PiS ciągle tropią rzekomych komunistów w szeregach innych obozów. W lipcu Jarosław Kaczyński grzmiał, że „prawdziwa komuna to Platforma Obywatelska”. Podobne slogany, choć entuzjastycznie przyjmowane przez wyborców partii rządzącej, doskonale wpisują się w to, co w innym kontekście Kaczyński nazwał „rzeczywistością urojoną”.

Czym bowiem jest komunizm? W sferze gospodarczej jest to system zakładający dominację własności państwowej. A kto odpowiada za dokonywaną pod propagandowym hasłem „repolonizacji” nacjonalizację prywatnych przedsiębiorstw i za dokręcanie śruby inicjatywie prywatnej? Kto rozbudowuje państwowe monopole? Kto zapowiada, że po ewentualnej wygranej w wyborach będzie dalej upolityczniać gospodarkę?

Tak, Mateusz Morawiecki nie skłamał, gdy cztery lata temu na wiecu zapewnił, że „robotnicza myśl socjalistyczna jest głęboko w filozofii Prawa i Sprawiedliwości obecna”. Konsekwencją tego jest stale postępujący rozrost i tak przerośniętego sektora państwowego w gospodarce.

Rzecznik PiS Rafał Bochenek w sierpniu z dumą oświadczył, że „dzięki polityce, którą prowadzi rząd Zjednoczonej Prawicy, państwo kontroluje zdecydowaną większość sektora bankowego w Polsce”. To prawda. Ale kłamstwem jest już to, że stwarza to jakieś gwarancje, iż „nasza gospodarka będzie odporna na jakiegokolwiek kryzysu czy jakieś większe zawahania”.

Obecnie Polska ma największy udział państwa w sektorze bankowym spośród krajów Unii Europejskiej. Jak pokazują liczne przykłady historyczne i badania ekonomiczne, jest dokładnie na odwrót. Kontrola państwa nad sektorem bankowym prowadzi do upolitycznienia kredytu i osłabienia dyscypliny fiskalnej. Efektem jest zwiększone ryzyko kryzysu bankowego lub fiskalnego, niosących ogromne koszty dla gospodarki i dobrobytu obywateli. W latach 2011–2013 Słowenia wydała na ratowanie NLB, największego państwowego banku, równowartość 6% PKB.

Dzięki polityce PiS mamy też „silny koncern multienergetyczny”, sterujący cenami paliw w rytm kalendarza wyborczego. Teraz, wbrew sytuacji na rynkach surowcowych, ceny paliw w Polsce są sztucznie zaniżone. A jak będzie po wyborach? Tak jak na Węgrzech, gdzie ceny paliw skoczyły nagle o kilkadziesiąt procent?

Mamy wykorzystywanie zasobów kontrolowanych przez państwo do bieżącej walki politycznej, co narusza zasady demokracji, bo zaburza równą konkurencję wyborczą. Kilka lat temu państwowe spółki

powołały Polską Fundację Narodową, którą do 2026 roku mają zasilić kwotą ponad 633 mln zł. Teraz kilkanaście fundacji spółek kontrolowanych przez państwo zgłosiło się do prowadzenia kampanii referendalnej. Oprócz tego obdarowani synekurami nominaci regularnie wspierają finansowo fundusz wyborczy PiS, co wygląda na transakcję związaną – my ci stołek, a ty nam przelew.

W końcu mamy tworzone na wzór PRL-owskich zjednoczeń państwowe holdingi w hotelarstwie czy w branży spożywczej. Polski Holding Hotelowy został dokapitalizowany przez państwo kwotą 750 mln zł. Teraz w programie PiS czytamy, że czas na „wzmocnienie kapitałowe” Krajowej Grupy Spożywczej, bo państwo będzie chciało „odzyskać znaczące zakłady przetwórcze, w szczególności z branży owoców miękkich, przetwórstwa mięsa i pozostałych”. Ile milionów złotych wydamy na to jako podatnicy?

Wszystko to rzekomo w trosce o „bezpieczeństwo żywnościowe Polski”. „Kolesie”, którymi politycy tej czy innej partii obsadzą kolejne spółki spożywcze, nie są żadnym gwarantem „bezpieczeństwa żywnościowego”. Wręcz przeciwnie. Jest tak, jak w starym dowcipie opowiadany w czasach PRL-u w kolejkach do pustych sklepów: gdyby wprowadzić socjalizm na Saharze, to po roku zabrakłoby piasku.

W tym wszystkim nie chodzi wcale o „ochronę sektorów strategicznych” ani o „bezpieczeństwo żywnościowe” czy jakiegokolwiek inne. Chodzi o to, by mieć nowe posady do rozdania zasłużonym partyjnym działaczom – tym, którzy, jak powiedział Marek Suski w kontekście PZU, „znają program Prawa i Sprawiedliwości i są rękojmią, że będzie on realizowany”. Chodzi o to, by nowi beneficjenci tego układu odwdzięczyli się kolejnymi wpłatami na partyjny fundusz – a zatem, by stworzyć zakłętą krąg w celu utrwalenia władzy. Nie ma w tym żadnych wyższych pobudek.

Polska transformacja gospodarcza była ogromnym sukcesem, dlatego że zakładała liberalizację, demonopolizację i prywatyzację. Reformy rozpoczęte w ramach planu Balcerowicza przyniosły okres bezprecedensowego wzrostu, dzięki któremu udało się Polsce wreszcie zbliżyć pod względem poziomu życia do krajów Zachodu. Historia Polski do 1989 roku pokazała, czym kończy się „unarodowienie przemysłu” – gospodarczą stagnacją i brakiem demokracji. Czy chcemy, by przy władzy pozostali ci, którzy jawnie opowiadają się za odbudową tamtego, dawno zbankrutowanego ustroju?

Forum Obywatelskiego Rozwoju

FOR zostało założone w 2007 roku przez prof. Leszka Balcerowicza, aby skutecznie chronić wolność oraz promować prawdę i zdrowy rozsądek w dyskursie publicznym. Naszym celem jest zmiana świadomości Polaków oraz obowiązującego i planowanego prawa w kierunku wolnościowym.

FOR realizuje swoje cele poprzez organizację debat oraz publikację raportów i analiz podejmujących ważne tematy społeczno-gospodarcze, a w szczególności: stan finansów publicznych, sytuację na rynku pracy, wolność gospodarczą, wymiar sprawiedliwości i tworzenie prawa. Z inicjatywy FOR w centrum Warszawy i w Internecie został uruchomiony licznik długu publicznego, który zwraca uwagę na problem rosnącego zadłużenia państwa. Działania FOR to także projekty z zakresu edukacji ekonomicznej oraz udział w kampaniach na rzecz zwiększania frekwencji wyborczej.

Wspieraj nas!

Zdrowy rozsądek oraz wolnościowy punkt widzenia nie obronią się same. Potrzebują zaplanowanego, wytężonego, skutecznego wysiłku oraz Twojego wsparcia.

Jeśli jest Ci bliski porządek społeczny szanujący wolność i obawiasz się nierozsądnych decyzji polityków udających na Twój koszt Świętych Mikołajów, wesprzyj finansowo nasze działania.

Wyślij przelew na konto FOR (w PLN): 68 1090 1883 0000 0001 0689 0629

W sprawie darowizn możesz się skontaktować z:

Kinga Królik - członkini zarządu, kierownik administracyjno-finansowy FOR

tel. 691 908 904

e-mail: kinga.krolik@for.org.pl

Już dziś pomóż nam chronić wolność – obdarz nas swoim wsparciem i zaufaniem.

KONTAKT DO AUTORA

Marcin Zieliński

Prezes zarządu i główny ekonomista FOR

e-mail: marcin.zielinski@for.org.pl

Twitter: [@MA_Zielinski](https://twitter.com/MA_Zielinski)